

Slovenski računovodski standard 2 (2002)

NEOPREDMETENA DOLGOROČNA SREDSTVA

A. Uvod

Ta standard se uporablja pri knjigovodskem razvidovanju, obračunavanju in razkrivanju neopredmetenih osnovnih sredstev in dolgoročno odloženih stroškov, ki se štejejo kot neopredmetena dolgoročna sredstva. Povezan je z računovodskimi načeli 51-55 (Kodeks računovodskih načel, 1995). Obdeluje

- a) razvrščanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev,
- b) pripoznavanje in odpravljanje pripoznanj neopredmetenih dolgoročnih sredstev,
- c) začetno računovodsko merjenje neopredmetenih dolgoročnih sredstev,
- č) prevrednotovanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev,
- d) uskupinjevanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev ter
- e) razkrivanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev

pa tudi s tem povezane opredelitve ključnih pojmov in pojasnili.

Ta standard se opira na mednarodne računovodske standarde (MRS) 1, 15, 16, 21, 27 in 38 (1999) ter 4. in 7. smernico Evropske zveze. Povezan je s slovenskimi računovodskimi standardi (SRS) 1, 13, 17, in 24.

Standard (poglavje B) je treba brati skupaj z opredelitvami pojmov (poglavjem C), pojasniloma (poglavjem Č) in Uvodom v slovenske računovodske standarde (2002).

B. Standard

a) Razvrščanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev

2.1. Neopredmeteno dolgoročno sredstvo je sredstvo, ki ga ima kdo dolgoročno za proizvodnjo ali priskrbovanje proizvodov oziroma opravljanje ali priskrbovanje storitev, dajanje v najem ali pisarniške potrebe, fizično pa ne obstaja.

2.2. Neopredmetena dolgoročna sredstva zajemajo naložbe v pridobljene dolgoročne pravice do industrijske lastnine, dolgoročno odložene stroške in naložbe v dobro ime prevzetega podjetja.

2.3. Naložbe v pridobljene dolgoročne pravice do industrijske lastnine (v koncesije, patente, licence, blagovne znamke in podobne pravice) ustvarjajo prihodnje gospodarske koristi.

2.4. Dolgoročno odloženi stroški so organizacijski stroški, preden se začne proizvodnjo ali opravljanje storitev, stroški razvijanja in podobni dolgoročno odloženi stroški.

2.5. Naložba v dobro ime je presežek nabavne vrednosti prevzetega podjetja nad določljivo pošteno vrednostjo pridobljenih sredstev, zmanjšano za njegove dolgove, če takšno podjetje preneha obstajati kot samostojna pravna oseba. Če prevzeto podjetje ne preneha obstajati kot samostojna pravna oseba, se naložba izkaže le v skupinskih računovodskih izkazih.

2.6. Dani predujmi za neopredmetena dolgoročna sredstva, ki so v bilanci stanja izkazani v povezavi z neopredmetenimi dolgoročnimi sredstvi, se knjigovodsko izkazujejo kot terjatve.

2.7. Deleži v neopredmetenih dolgoročnih sredstvih, ki so last več oseb, se obravnavajo posebej.

b) Pripoznavanje in odpravljanje pripoznanj neopredmetenih dolgoročnih sredstev

2.8. Neopredmeteno dolgoročno sredstvo se pripozna v knjigovodskih razvidih in bilanci stanja, če a) je verjetno, da bodo pritekale gospodarske koristi, povezane z njim, in b) je mogoče njegovo nabavno vrednost zanesljivo izmeriti.

2.9. Verjetnost prihodnjih gospodarskih koristi, povezanih z neopredmetenim dolgoročnim sredstvom, se oceni z uporabo utemeljenih in podprtih predpostavk, ki so najboljša ocena uprave (ravnateljstva) o gospodarskih okoliščinah v dobi koristnosti tega sredstva.

2.10. Nabavna vrednost koncesij, patentov, licenc, blagovnih znamk in podobnih pravic se pripozna kot neopredmeteno dolgoročno sredstvo, če a) je zaradi uporabe teh pravic mogoče upravičeno pričakovati večletne koristne učinke; b) so zneski za pridobitev teh pravic zaračunani naenkrat za več let; c) so zneski za pridobitev teh pravic razmeroma veliki in jih ob njihovem nastanku ni mogoče ali ni smiselno obravnavati kot odhodke. V vseh drugih primerih se nabavna vrednost takšnih pravic obravnava kot odhodek obračunskega obdobja, v katerem so bile pridobljene.

2.11. V podjetju nastali organizacijski stroški se pripoznajo kot neopredmeteno dolgoročno sredstvo, če je mogoče upravičeno pričakovati, da bodo pritekale gospodarske koristi, povezane z njimi, in da se bodo pokrili po začetku delovanja; v nasprotnem primeru se takšni stroški obravnavajo kot odhodki obračunskega obdobja, v katerem nastanejo.

2.12. V podjetju nastali stroški raziskovanja se ne pripoznajo kot neopredmeteno dolgoročno sredstvo, temveč se takoj obravnavajo kot odhodki obračunskega obdobja, v katerem nastanejo.

2.13. V podjetju nastali stroški razvijanja se pripoznajo kot neopredmeteno dolgoročno sredstvo, če se lahko dokažejo a) izvedljivost strokovnega dokončanja projekta, tako da bo na voljo za uporabo ali prodajo; b) namen dokončati projekt in ga uporabljati ali prodati; c) zmožnost uporabljati ali odtujiti projekt; č) verjetnost gospodarskih koristi projekta, med drugim obstoj trga za učinke projekta ali za sam projekt ali, če se bo projekt uporabljal v podjetju, njegova koristnost; d) razpoložljivost tehničnih, finančnih in drugih dejavnikov za dokončanje razvijanja in za uporabo ali prodajo projekta ter e) sposobnost zanesljivo izmeriti stroške, ki se pripisujejo neopredmetenemu sredstvu med njegovim razvijanjem.

2.14. V podjetju ustvarjene blagovne znamke, naslovi publikacij, sezname odjemalcev in vsebinsko podobne postavke se ne pripoznavajo kot neopredmetena dolgoročna sredstva.

2.15. V podjetju ustvarjeno dobro ime se ne pripozna kot neopredmeteno dolgoročno sredstvo.

2.16. Pripoznanje neopredmetenega dolgoročnega sredstva se odpravi ter izbriše iz knjigovodskega razvida in iz balance stanja ob odtujitvi ali kadar se od njegove uporabe in kasnejše odtujitve ne pričakujejo nikakršne gospodarske koristi.

c) Začetno računovodsko merjenje neopredmetenih dolgoročnih sredstev

2.17. Neopredmeteno dolgoročno sredstvo, ki izpolnjuje pogoje za pripoznanje, se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni vrednosti. V nabavno vrednost se vštevajo tudi uvozne in nevračljive nakupne dajatve. Nabavno vrednost lahko sestavljajo tudi obresti do nastanka neopredmetenega dolgoročnega sredstva.

2.18. Nabavna vrednost z zamenjavo pridobljenega neopredmetenega dolgoročnega sredstva se izmeri po njegovi pošteni vrednosti. Če je bilo pridobljeno z zamenjavo za lastne delnice ali druge vrednostne papirje, se izkazuje po svoji pošteni vrednosti ali po pošteni vrednosti danih vrednostnih papirjev, in sicer tisti, ki je jasneje določljiva. Neopredmeteno dolgoročno sredstvo, pridobljeno z državno podporo, se na začetku izkazuje po nabavni vrednosti, če ni znana, pa po pošteni vrednosti.

2.19. Nabavno vrednost neopredmetenega dolgoročnega sredstva, nastalega v podjetju, tvorijo stroški, ki jih povzroči njegova zgraditev ali izdelava, in posredni stroški njegove zgraditve ali izdelave, ki mu jih je mogoče pripisati. Ne tvorijo je stroški, ki niso povezani z njegovo zgraditvijo ali izdelavo, in stroški, ki jih trg ne prizna, lahko pa jo tvorijo obresti od posojil za njegovo zgraditev ali izdelavo in usposobitev za uporabo.

2.20. Za neopredmeteno dolgoročno sredstvo se v knjigovodskih razvidih izkazuje posebej nabavna vrednost in posebej nabrani popravek vrednosti, v bilanci stanja pa zgolj neodpisana vrednost, ki je razlika med nabavno vrednostjo in nabranim popravkom vrednosti; neodpisana vrednost se šteje kot knjigovodska vrednost. Zmanjševanje vrednosti dolgoročno odloženih stroškov se praviloma izkazuje na temeljnem kontu.

2.21. Neodpisana vrednost neopredmetenega dolgoročnega sredstva se zmanjšuje z amortiziranjem. Amortiziranje se začne, ko je neopredmeteno dolgoročno sredstvo na voljo za uporabo. Amortizirani znesek neopredmetenega dolgoročnega sredstva se premišljeno razporedi v najboljše ocenjeni dobi njegove koristnosti. Neopredmeteno osnovno sredstvo se amortizira v dobi koristnosti. Dobro ime se praviloma amortizira v petih letih, dobo koristnosti pa je mogoče z utemeljitvami podaljšati za (največ) toliko, da doseže 20 let.

2.22. Če se obvladovanje prihodnjih gospodarskih koristi iz neopredmetenega dolgoročnega sredstva doseže s pravico, dano za določeno obdobje, doba koristnosti takšnega sredstva ne more presegati dobe pravne pravice, razen a) če je pravno pravico mogoče obnoviti in b) če je obnovev res gotova.

2.23. Uporabljena metoda amortiziranja odseva vzorec pojavljanja gospodarskih koristi od neopredmetenega dolgoročnega sredstva. Če vzorca ni mogoče zanesljivo ugotoviti, se uporabi metoda enakomernega časovnega amortiziranja. Amortizacija, obračunana za vsako obračunsko obdobje, se pripozna kot strošek oziroma poslovni odhodek tega obdobja.

2.24. Doba in metodo amortiziranja je treba pregledati najmanj na koncu vsakega poslovnega leta. Če se pričakovana doba koristnosti neopredmetenega dolgoročnega sredstva pomembno razlikuje od prejšnje usmeritve, je treba dobo amortiziranja ustrezno spremeniti. Če se pomembno spremeni pričakovani vzorec pojavljanja gospodarskih koristi od sredstva, je treba ustrezno spremeniti metodo amortiziranja. Takšne spremembe je treba obravnavati kot spremembe računovodskih usmeritev. Vplivajo na obračunano amortizacijo za obravnavano obračunsko obdobje in za naslednja obračunska obdobja.

2.25. Preostanka vrednosti neopredmetenega dolgoročnega sredstva ni, razen če obstaja a) obveza druge stranke za nakup takšnega sredstva na koncu njegove dobe koristnosti ali b) za sredstvo delujoči trg ter je preostalo vrednost mogoče ugotoviti ob upoštevanju takšnega trga in je verjetno, da bo takšen trg obstajal še na koncu dobe koristnosti sredstva.

2.26. Razlika med čisto prodajno vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo odtujenega neopredmetenega osnovnega sredstva se prenese med prevrednotovalne poslovne prihodke, če je prva večja od druge, oziroma med prevrednotovalne poslovne odhodke, če je druga večja od prve.

č) Prevrednotovanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev

2.27. Prevrednotenje neopredmetenih dolgoročnih sredstev je sprememba njihove knjigovodske vrednosti; kot prevrednotenje se ne štejejo dodatne naložbe vanje in njihovo amortiziranje. Opravi se lahko na koncu poslovnega leta ali med njim. Praviloma se pojavi kot prevrednotenje zaradi oslabitve neopredmetenih dolgoročnih sredstev.

2.28. Neopredmetena dolgoročna sredstva se zaradi okrepitve ne prevrednotujejo, ker običajno ne deluje trg za neopredmetena dolgoročna sredstva, na katerem bi bilo mogoče dobiti zadostne dokaze o njihovi pošteni vrednosti. Kasnejša pripoznanja, ki prej niso bila pripoznana kot sredstva, niso dovoljena. Že vračunanih stroškov neopredmetenih dolgoročnih sredstev prav tako ni mogoče usredsteviti, čeprav negotovosti, ki so bile razlog za njihovo hitrejšo vračunavanje, ne obstajajo več.

2.29. Neopredmeteno dolgoročno sredstvo, nabavljeno v tujini, se praviloma lahko prevrednoti le za spremembo tečaja tuje valute, v kateri je bilo nabavljeno, ob upoštevanju še razpoložljive dobe koristnosti.

Pri nakupu neopredmetenih dolgoročnih sredstev v tujini, ko dolg v tujini na koncu poslovnega leta še ni poravnan in ga je treba popraviti zaradi spremembe tečaja tuje valute, ali pri nakupu neopredmetenega dolgoročnega sredstva, ko je dolg za to sredstvo izražen v domači valuti in je med pogodbenima strankama dogovorjeno prevrednotenje z namenom ohranjanja njegove vrednosti, se lahko takšna razlika upošteva tudi kot popravek nabavne vrednosti neopredmetenega dolgoročnega sredstva, pri čemer se pojavi nasprotna postavka, to je popravek vrednosti dolga. Od tako spremenjene nabavne vrednosti neopredmetenega dolgoročnega sredstva zaradi opravljenega prevrednotenja se kasneje obračuna amortizacija kot strošek.

2.30. Neopredmetena dolgoročna sredstva se morajo zaradi oslabitve prevrednotovati, če njihova knjigovodska vrednost presega njihovo nadomestljivo vrednost. Kot nadomestljiva vrednost se šteje čista vrednost pri uporabi, katere ocenjevanje obsega

- a) ocenitev prejemkov in izdatkov, ki bodo izhajali iz nadaljnje uporabe sredstva, ter
- b) uporabo ustrezne razobrestovalne (diskontne) mere pri teh prihodnjih denarnih tokovih.

Samo če je nadomestljiva vrednost neopredmetenega dolgoročnega sredstva manjša od njegove knjigovodske vrednosti, se njegova knjigovodska vrednost zmanjša na njegovo nadomestljivo vrednost, to je vrednost pri uporabi. Takšno zmanjšanje je izguba zaradi oslabitve in se šteje kot prevrednotovalni poslovni odhodek v zvezi z neopredmetenimi dolgoročnimi sredstvi, ne pa kot povečanje stroška amortizacije. Vsaj na koncu vsakega poslovnega leta je treba oceniti nadomestljivo vrednost neopredmetenih dolgoročnih sredstev, ki še niso na razpolago za uporabo, celo če ni nobenega znaka, da so oslABLJENA. Na koncu vsakega poslovnega leta je treba presoditi tudi veljavnost sodil, po katerih so bile posamezne postavke prvotno usredstvene.

2.31. Nepredmetena dolgoročna sredstva se zaradi odprave oslabitve praviloma ne prevrednotujejo.

d) Uskupinjevanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev

2.32. Skupinska bilanca stanja se sestavi, kot da bi šlo za eno samo podjetje. Nepredmetena dolgoročna sredstva v njej zajemajo neopredmetena dolgoročna sredstva obvladujočega podjetja in odvisnih podjetij ter sorazmerni del neopredmetenih dolgoročnih sredstev skupaj obvladovanih podjetij, ne pa tudi neopredmetenih dolgoročnih sredstev pridruženih podjetij. Uskupinjena neopredmetena dolgoročna sredstva se ne vodijo na posebnih kontih, temveč se povzemajo iz izvirnih bilanc stanja upoštevanih podjetij na podlagi dodatnih podatkov in prilagoditev, ki se nanašajo na prevedbo v poročevalno valuto obvladujočega podjetja, na izločitev čistega dobička in izgub iz njihove vrednosti in na prevrednotenje zaradi uskupinjenja. Zaradi teh prilagoditev se neodpisana vrednost uskupinjenih neopredmetenih dolgoročnih sredstev razlikuje od seštevka knjigovodskih vrednosti neopredmetenih dolgoročnih sredstev v izvirnih bilancah stanja upoštevanih podjetij.

2.33. Če so v izvirnih bilancah stanja upoštevanih podjetij knjigovodske vrednosti neopredmetenih dolgoročnih sredstev izražene v valuti, ki se razlikuje od poročevalne valute obvladujočega podjetja, jih je treba prevesti v poročevalno valuto obvladujočega podjetja po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan bilance stanja.

2.34. Če podjetje v skupini kupi neopredmeteno dolgoročno sredstvo pri podjetju v isti skupini in je v nakupno ceno všteti tudi čisti dobiček prodajalca, ga je treba izločiti iz uskupinjene neodpisane vrednosti neopredmetenega dolgoročnega sredstva in v letu, ko je opravljen posel, za čisti dobiček zmanjšati uskupinjene poslovne prihodke in s tem uskupinjeni čisti dobiček, v naslednjih letih pa uskupinjeni zadržani čisti dobiček. Za znesek amortizacije takšnega čistega dobička v nabavni vrednosti neopredmetenega dolgoročnega sredstva je treba v vsakem letu obdobja njegove uporabe, ki ne presega pet let (razen če obstaja posebna utemeljitev za daljše obdobje, vendar ne več kot dvajset let), odpraviti zmanjšanje njegove neodpisane vrednosti ter zmanjšati uskupinjene stroške amortizacije in s tem uskupinjene odhodke ter tako povečati uskupinjeni čisti dobiček in uskupinjeni zadržani čisti dobiček. Smiselno je treba obračunati tudi izgubo, všteto v prodajno ceno neopredmetenega dolgoročnega sredstva. Opustitev izločitve vmesnega čistega dobička je možna, če je bil nakup opravljen v normalnih tržnih razmerah, če bi izločitev povzročila nesorazmerno velik strošek ter če vmesni čisti dobiček ali izguba ne vpliva bistveno na resničnost in poštenost prikaza skupinske bilance stanja oziroma skupinskega izkaza poslovnega izida.

2.35. Pri prvem uskupinjevanju odvisnega podjetja je treba ugotoviti pri uskupinjevanju nastalo novo dobro ime ali slabo ime. Nabavna vrednost pridobljenega deleža v kapitalu odvisnega podjetja je opredeljena kot nakupna cena, povečana za posredne nabavne stroške. Pošteno vrednost je treba ugotoviti tudi pri vseh sredstvih in dolgovih odvisnega podjetja; če so poštene vrednosti njegovih sredstev večje od njihovih knjigovodskih vrednosti, govorimo o preračunanih pozitivnih razlikah (presežku njihove poštene vrednosti nad njihovo knjigovodsko vrednostjo), v nasprotnih primerih pa o preračunanih negativnih razlikah (primanjkljaju njihove poštene vrednosti v primerjavi z njihovo knjigovodsko vrednostjo). Če ima odvisno podjetje sedež v tujini, je treba pošteno vrednost njegovih razpoznavnih sredstev in dolgov najprej izraziti v ustrezni tuji valuti in jo nato prevesti v domačo valuto po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan, ko se nabavna vrednost razporedi k posameznim sredstvom in dolgovom. Razlika med knjigovodsko vrednostjo sredstev oziroma dolgov odvisnega podjetja in nabavno vrednostjo deleža v kapitalu odvisnega podjetja se v prvi skupinski bilanci stanja izkaže v tisti postavki, katere vrednost je večja ali manjša, morebitna preostala razlika, ki je ni mogoče obračunati s posameznimi sredstvi ali dolgovi, pa kot dobro oziroma slabo ime. Pogoji pa je, da se preračunane pozitivne in negativne razlike upoštevajo samo do velikosti deleža obvladujočega podjetja v kapitalu odvisnega podjetja, velikost sorazmernega deleža skritih preračunanih pozitivnih in negativnih razlik, ki jih je mogoče obračunati, pa je dodatno omejena z velikostjo razlike med knjigovodsko vrednostjo kapitala odvisnega podjetja in nabavno vrednostjo deleža obvladujočega podjetja v njem. Pri prvem uskupinjenju na novo nastalo dobro ime pomeni, da je prevzemno podjetje plačalo več, kot je utemeljeno s pošteno vrednostjo presežka prevzetih sredstev nad prevzetimi dolgovi, ker pričakuje v naslednjih letih večje gospodarske koristi iz njih. Za sorazmerni del presežka pripoznane poštene vrednosti neopredmetenih dolgoročnih sredstev, ki pripada lastnikom obvladujočega podjetja (brez manjšinskih lastnikov), in za celotno pri uskupinjevanju na novo nastalo dobro ime uskupinjena neodpisana vrednost neopredmetenih dolgoročnih sredstev presega seštevke knjigovodskih vrednosti neopredmetenih dolgoročnih sredstev v izvirnih bilancah stanja upoštevanih podjetij.

2.36. Pri kasnejših uskupinjevanjih je treba vsako leto ponoviti obračun pri prvem uskupinjenju ter obračunati amortizacijo pripoznanih preračunanih pozitivnih razlik (presežka poštene vrednosti nad knjigovodsko vrednostjo) pri prevzetih neopredmetenih dolgoročnih sredstvih po uveljavljenih amortizacijskih stopnjah. Za toliko je treba zmanjšati uskupinjeno neodpisano vrednost takšnih neopredmetenih dolgoročnih sredstev ter povečati uskupinjene stroške amortizacije in s tem uskupinjene odhodke, kar pomeni zmanjšati uskupinjeni čisti dobiček in zadržani čisti dobiček. V primeru preračunanih negativnih razlik (primanjkljaja poštene vrednosti v primerjavi s knjigovodsko vrednostjo) je potrebna prilagoditev v nasprotni smeri. Pri povsem na novo nastalem dobrem imenu pri prvem uskupinjenju je prav tako treba vsako leto petletnega obdobja (če ni utemeljitve za daljše obdobje) obračunati amortizacijo, za toliko zmanjšati uskupinjeno neodpisano vrednost dobrega imena ter povečati uskupinjene stroške amortizacije in s tem uskupinjene odhodke, s tem pa tudi zmanjšati uskupinjeni čisti dobiček in uskupinjeni zadržani čisti dobiček. V vseh takih primerih se pri uskupinjevanju pojavljajo zneski, ki spreminjajo ustrezne seštevke v izvirnih računovodskih izkazih upoštevanih podjetij.

2.37. Pri pretvorbi vsote neopredmetenih dolgoročnih sredstev iz izvirnih bilanc stanja upoštevanih podjetij v uskupinjena neopredmetena dolgoročna sredstva se ob utemeljenih razlogih pojavljajo še izključitve in vključitve iz drugih razlogov. Obvladujoče podjetje mora imeti za potrebe revizije podrobna pojasnila za vse postopke, ki jih je uporabilo pri uskupinjevanju neopredmetenih dolgoročnih sredstev.

e) Razkrivanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev

2.38. Podjetja, ki niso zavezana reviziji, morajo razkrivati samo zakonsko določene informacije in podatke, preostala podjetja pa morajo zadostiti tudi zahtevam po razkrivanju v skladu s tem standardom. Ta razkritja so predpisana za vse pomembne zadeve. Naravo in stopnjo pomembnosti opredeli podjetje v svojih aktih.

2.39. Za posamezne kategorije neopredmetenih dolgoročnih sredstev so potrebna razkritja a) nabavne vrednosti in nabranega popravka vrednosti na začetku in na koncu obračunskega obdobja ter b) sprememb knjigovodske vrednosti od začetka do konca obračunskega obdobja (zaradi pridobitev, odtujitev, amortizacije, prevrednotenja).

2.40. V računovodskih izkazih se razkrivajo a) razlog, da se dobro ime amortizira več kot pet let; b) knjigovodska vrednost in preostala doba amortiziranja vsakega neopredmetenega dolgoročnega sredstva, ki je pomembno za računovodske izkaze podjetja kot celote; c) začetno pripoznana vrednost za neopredmeteno dolgoročno sredstvo, pridobljeno z državno podporo; č) obstoj knjigovodske vrednosti neopredmetenega dolgoročnega sredstva, povezanega z omejeno lastninsko pravico, in knjigovodske vrednosti neopredmetenega dolgoročnega sredstva, danega kot poroštvo za obveznosti, ter d) znesek obvez za pridobitev neopredmetenega dolgoročnega sredstva.

2.41. Če se neopredmeteno dolgoročno sredstvo izkaže po prevrednoteni vrednosti, je treba razkriti a) dan, na katerega je bilo opravljeno prevrednotenje; b) knjigovodsko vrednost prevrednotenega neopredmetenega dolgoročnega sredstva.

C. Opredelitve ključnih pojmov

2.42. V tem standardu je uporabljenih nekaj izrazov, ki jih je treba razložiti in tako opredeliti ključne pojme.

- a) **Neopredmetena osnovna sredstva** so tista neopredmetena dolgoročna sredstva, ki soustvarjajo poslovne zmogljivosti in niso zgolj postavke dolgoročnih časovnih razmejitev stroškov.
- b) **Dolgoročno odloženi stroški** zajemajo tudi usredstvene stroške naložb v tuja opredmetena osnovna sredstva, ki so opravljene na podlagi sklenjenih pogodb. Usredstveni stroški naložb v tuja opredmetena osnovna sredstva se v dobi koristnosti, ki pa ne more presegati dobe pravne pravice, zmanjšujejo z obračunom amortizacije.
- c) **Organizacijski stroški** so stroški podjetja v ustanavljanju ali novega dela, ki ga gradi že obstoječe podjetje, preden se začne poslovanje, ki privede do prihodkov, s katerimi jih je mogoče pokrivati, ni pa jih mogoče všteti v nabavno vrednost opredmetenih osnovnih sredstev ali zalog. To so tudi stroški uvajanja nove dejavnosti ali bistvenega povečevanja obsega dotedanje dejavnosti.
- č) **Stroški raziskovanja** so stroški izvirnega in načrtovanega preiskovanja, ki se opravlja v upanju, da bo pripeljalo do novega znanstvenega ali strokovnega znanja in razumevanja.
- d) **Stroški razvijanja** so stroški prenašanja ugotovitev raziskovanja ali znanja v načrt ali projekt proizvodnje novih ali bistveno izboljšanih proizvodov ali storitev, preden se začne njihovo proizvodnjo oziroma opravljanje za prodajo.

- e) **Koncesija** je odobritev ali pooblastilo, ki ga dā država za izrabo naravnega bogastva ali opravljanje javne službe. Računovodsko se obravnava nabavna vrednost koncesije.
- f) **Patent** je pravica na podlagi izuma; praviloma ga izrablja lastnik sam in hkrati prepove izkoriščanje drugim, daje v promet proizvode, pridobljene po zavarovanem izumu, in prejema nadomestila, če kdo drug po pogodbi izrablja njegov s patentom zavarovani izum. Računovodsko se obravnavajo nabavna vrednost patenta in stroški v zvezi z njegovim nastajanjem.
- g) **Licenca** je pravica do uporabe patenta. Računovodsko se obravnava nabavna vrednost licence, če je plačana vnaprej za daljše obdobje.
- h) **Blagovna znamka** je pravica, s katero se zavaruje blagovni znak, ki se v gospodarskem prometu uporablja za razlikovanje. Računovodsko se obravnavajo nabavna vrednost blagovne znamke oziroma stroški in izdatki v zvezi z njeno pridobitvijo.

Č. Pojasnili

2.43. Organizacijske stroške sestavljajo stroški izdelovanja študij in listin za delovanje podjetja ali njegovega sestavnega dela, stroški strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja, stroški plač in materiala na pripravljalni stopnji, stroški zavarovanja in obresti od dobljenih posojil, s katerimi se financira pripravljalna stopnja, ter podobni stroški, če se pojavljajo pred začetkom običajnega delovanja podjetja ali njegovega sestavnega dela in so povezani z usposabljanjem za običajno delovanje.

2.44. Stroške razvijanja sestavljajo plače zaposlencev pri razvojnem delovanju, stroški materiala in storitev, uporabljenih pri razvojnem delovanju, amortizacija opreme in pripomočkov v obsegu, v katerem se uporabljajo pri razvojnem delovanju, posredni stroški, povezani z razvojnem delovanjem, amortizacija patentov in licenc ter drugi stroški v zvezi z razvojnem delovanjem.

D. Datuma sprejetja in začetka uporabe

2.45. Ta standard je sprejel strokovni svet Slovenskega inštituta za revizijo na svoji seji 21. septembra 2001. Minister za finance je dal soglasje k njemu. Podjetja, ki imajo poslovno leto enako koledarskemu, ga začnejo uporabljati s 1. januarjem 2002, preostala podjetja pa s prvim poslovnim letom, ki se začne po tem datumu. Z uveljavitvijo tega standarda preneha veljati SRS 2 - Neopredmetena dolgoročna sredstva (1993).